

Möte mellan representanter för Miljöpartiet De Gröna och representanter för arbetsgruppen i Nätverket Bevara Årstaskogen, 2017-08-24 kl 16.00

Närvarande: Cecilia Obermüller, ledamot stadsbyggnadsnämnden
Katarina Luhr, miljöborgarråd
Sabina Edelman, borgarrådssekreterare

Emilia Freij, arbetsgruppen Bevara Årstaskogen
Magnus Nilsson, arbetsgruppen Bevara Årstaskogen
Ia Magnusson, arbetsgruppen Bevara Årstaskogen

KL: Katarina Luhr

CO: Cecilia Obermüller

AG: Arbetsgruppen

Mötet inleds med en kort presentation av samtliga närvarande. Följande frågor diskuterades under mötet:

Reservatets gränsdragning

AG inleder med att visa 4 kartor som illustrerar hur reservatets areal kontinuerligt minskat under de 20 år som frågan utretts.

CO hänvisar till det höga bostadstrycket.

AG lyfter det särskilda yttrande som KL lämnade till ett beslut i miljö- och hälsoskyddsnämnden 2014. KL beklagade i sitt yttrande att man i underlaget hade avstått från att göra en analys av var och varför reservatsgränsen borde gå i öster mot Gullmarsplan. AG pekar på att det mellan 2014 års förslag och 2017 års förslag var ett val där MP gick till val på att inrätta sju nya naturreservat och bevara Stockholms grönområden. AG lyfter även det som KL 2016 har uttalat i en intervju där hon bl.a. sa ”det viktigaste för mig är att det blir en bra, logisk reservatsgräns och att viktiga naturvärden sparas”. Ändå var det förslag till ytan större än det förslag som KL och övriga MP nu stödjer. AG undrar hur detta kan komma sig när nuvarande gränsdragning innebär just att viktiga naturvärden inte skyddas och att de nya gränsdragningarna gjorts i huvudsak för att få till exploateringen.

KL menar att de inte är helt nöjda men att det är riskabelt att öppna upp för ytterligare förhalning, samt att 2014 års förslag inte gav bra spridningssamband i öst-västlig riktning. Hon framhåller att MP har stridit hårt för att utöka reservatet i östlig riktning och anser att det nuvarande förslaget är bra då det har lagts till ett område österut mot Skanstullsbron. Föreslagen gränsdragning motsvarar i alla fall 80 % av skogen vilket man får vara nöjd med. AG pekar på den karta som AG tagit fram och som visar hur stort område det blir som de facto skyddas av förslaget, nämligen det som ligger mellan det strandskyddade området och föreslagen reservatsgräns. AG frågar hur de ser på processen som lett fram till att de exkluderade områdena ritades ut ur reservatet. AG beskriver hur det har gått till och den information som AG fått muntligen från berörda tjänstemän, nämligen att den överordnade frågan vid bedömning var vilka områden som kan bebyggas - inte vilka områden som är värdefulla att skydda.

KL och CO anför inte att det skulle vara något annat som legat till grund för valet att exkludera de aktuella områdena.

MP har efter mötet tillagt att förvaltningen arbetar för att reservatet ska vara lika stort som 2014 års förslag, med inriktning på att kloka förslag ska komma in under dialogen.

Den interna ansvarsfördelningen och beredningen av ärendet

AG påpekar att Stadsbyggnadsnämnden tidigare var ledande och samordnande i beredningen av 2014 års förslag, vilket också är logiskt eftersom de enligt sitt reglemente är den nämnd som ansvarar för instiftande och avveckling av naturreservat. AG frågar varför Explo-nämnden har fått uppdraget.

CO bekräftar att de känner till att det är exploateringskontoret som driver både naturreservatsbildningen och exploateringsprojektet. AG upplyser om att det t.o.m. är samma tjänsteman som handlägger båda ärendena.

CO säger att anledningen till att reservatsfrågan ligger hos Exploateringskontoret är att borgarna lade över den dit innan maktskiftet, och det hade sedan blivit för ineffektivt att flytta tillbaka ärendet till stadsbyggnadsnämnden när de hade hunnit börja handlägga på Explo.

AG påpekar att förläggningen av ärendet till Explo innebär att en förvaltning utan direkt kompetens i sakfrågan (eftersom de normalt sett inte handlägger reservatsfrågor) ska ha huvudansvar för ärendet. Detta innebär risk för undermåliga underlag p.g.a. bristande kompetens hos tjänstemännen, och det faktum att det är samma projektledare som ska driva båda projekten innebär att han dessutom kommer ha enorm tidspress. I övrigt är det förtroendeskadande att samma tjänsteman ska ansvara för frågor där det finns starka motstående intressen. Objektiviteten i handläggningen kan ifrågasättas.

KL och CO invänder inte.

Syftet med reservatet

AG visar en karta där strandskyddet, gammal samt ny reservatsgräns är utritad. Av kartan framgår att det är en smal remsa mark kvar mellan strandskyddsgränsen och den nya reservatsgränsen. AG påpekar att den mark som är kvar utgörs av en förkastningsbrant med stark lutning och är oanvändbar för stora delar av målgruppen. Av lägesrapporter och andra dokument framgår att reservatet bl.a. ska tillgängliggöra skogen. AG undrar hur det är förenligt med den föreslagna gränsdragningen? Och vad har MP tänkt sig i naturreservatet som inte finns idag?

CO svarar att det ska finnas ”målpunkter”. KL menar att skogen kan tillgängliggöras genom parkbänkar, skyltning, gångvägar och trappor. På AG:s frågor om hur detta ska fungera med tanke på lutningen svarar KL bl.a. att bänkar ska placeras vid ingångarna till reservatet tillsammans med toaletter.

AG framhärdat i uppfattningen att stor del av den rekreativa och social delen av syftet med reservatet går förlorad då de flacka och tillgängliga delarna försvinner och förklarar ingående på vilket sätt en stor del av det påstådda syftet förfelas genom den nya gränsdragningen. AG påpekar även att det är där förskolor bedriver pedagogisk verksamhet, barn leker och där personer med rörelsehinder kan vistas – i övrigt är det för brant.

KL säger att detta bör framföras i den webbenkät som kommer att skickas ut. Det är viktigt att ange var i skogen man vistas idag eftersom enkätsvaren kommer att beaktas i processen.

Medborgardialog/webbenkät/samråd

AG påpekar att den enkät som vi fått se utkast på inte är seriös i sitt upplägg. Frågorna är ledande och svarsalternativ som innebär ingen förändring saknas. Rubrikerna är missvisande i förhållande till syftet med enkäten och den är i sin helhet manipulativ. AG exemplifierar vilken typ av frågor och rubriker utkastet till webbenkät innehåller.

KL och CO bemöter inte direkt synpunkterna angående enkätens utformning, men antyder att den kan komma att ändras. AG kan i efterhand konstatera att så inte skedde i någon större utsträckning. Svaret från ansvariga tjänstemän är istället att man ska ange sin åsikt i ett fritextfält då de fasta svarsalternativen inte motsvarar de åsikter som hittills förts fram från medborgare och Nätverket.

AG lyfter att enkäten enl information från Explo-kontoret inte ska tillställas skolor och förskolor.

KL säger att skolor och förskolor kommer att få möjlighet att besvara hur de använder skogen, men att detta kommer ombesörjas genom ett annat digitalt system som Utbildningsförvaltningen använder. Det ska säkerställas att så är fallet.

AG framhåller att det är oseriöst att skicka ut en enkät som inte ger de svarande möjlighet att uttrycka sin uppfattning och att resultatet inte kan bli annat än missvisande så som enkäten är utformad. Det är ren skendemokrati och det undergräver förtroendet för politiker och för det offentliga.

Valet av Årstaskogen som lämplig plats för ytterligare exploatering i Årsta

AG framhåller att det är svårt att förstå hur Miljöpartiet kan stödja ett förslag som inte bara innebär ett mindre reservat på bekostnad av de ytor som är de kanske mest använda idag, utan även innehåller exploatering av de ytor som inte inkluderas. Det är ju inte fråga om en teoretisk framtida möjlighet, utan liggande förslag innehåller ett konkret exploateringsprojekt inom tidigare satta gränser. Det framgår av projektdirektivet att exploateringen kommer att göra stora intrång i befintliga värden. Dessa intrång ska vägas upp genom rekreativa och ekologiska kompensationsåtgärder. AG frågar hur det kommer sig att man trots detta i första hand väljer att exploatera i skogen– i vanliga fall är intrång och kompensationsåtgärder den absolut sista utvägen. AG framhåller att man förstår att exploateringstrycket är högt, men att det i Årsta finns annan mark som kan utvecklas eller omdisponeras för bostadsbyggnation. AG pekar på en rad alternativa platser som förekommit i diskussionerna i Nätverkets FB-grupp och frågar om det har gjorts några andra förstudier angående lokaliseringen av de aktuella 1000 bostäderna.

CO säger att man har ”dammsugit” staden efter exploateringsbar mark, men att bostadstrycket är så stort att det inte är underligt att intresse finns för att bygga i ”utkanterna” av skogen, samt att 80 % av skogen ju kommer att skyddas nu. Andra inrättade naturreservat i Stockholm har haft en liknande utformning, dvs att inte hela naturområdet fram till befintlig bebyggelse har skyddats. CO nämner Sättraskogen som exempel.

AG påpekar (igen) att det är de tillgängliga delarna som har föreslagits för exploatering, inte vilka utkanter som helst och att de platser som exkluderas både har högst rekreativt/socialt värde och högst exploateringsvärde. AG framhåller att detta är att uteslutande prioritera exploateringsföretagens intressen. AG påpekar också att Sättraskogen är 5 gånger så stor, att

Årstaskogen har ett betydligt högre besöksstryck och är den enda kvarvarande gröna lungan så centralt på den södra sidan av staden. På frågan om några andra platser har diskuterats för exploateringen svarar varken CO eller KL något konkret, och hänvisar inte heller till att det skulle finnas några andra förstudier rörande andra platser i Årsta. De återkommer istället återigen till att det är bostadsbristen som innebär att skogen måste bebyggas trots att AG lyfter fram många alternativa platser. Ingen diskussion angående någon av de andra platser som gruppen lyft fram följer.

CO och KL menar att 1000 bostäder i Årstaskogen är betydligt bättre än de 5000 som Moderaterna har föreslagit och att de därför stödjer förslaget. De menar att ju mer processen förhålls desto mindre skog kommer det finnas kvar att skydda eftersom det ”knappas” undan för undan på kanterna, och fattas inte beslut om reservatsbildning innan valet är risken stor att det inte blir något reservat alls utan bara bostäder.

AG frågar varifrån trycket på bostäder i just Årstaskogen kommer – det är ju knappast MP:s väljare som trycker på för att den ska bebyggas och MP ingår i den majoritet det är ju de facto MP som stödjer förslaget. Att det är ett högt bostadstryck är alla medvetna om men alla är knappast eniga om att 1000 dyra nyproducerade lägenheter i Årstaskogen är den bästa lösningen.

CO menar att alla partier vill bygga i Årstaskogen och att Moderaterna och Stockholms Handelskammare är mycket pådrivande.

AG påpekar att CO och KL inte ska företräda dem utan sina väljare. AG påpekar att det finns många besvikna miljöpartister men även andra medborgare som uppfattar detta som ett svek av partiets kärnvärden. Att detta föder politikerförakt och kan bidra till andra, mindre demokratiska partier som spelar på väljarnas missnöje med det politiska etablissemang, vinner framgång i nästa val.

Tidsramen för exploateringsprocessen

AG påpekar att målet för Exploateringsnämnden är att under 2017 markanvisa sammanlagt 8500 lägenheter totalt i *hela* Stockholms kommun. AG menar att det är fullständigt orimligt att 12 % av dessa ska inrymmas i vad som tidigare var föreslaget som naturreservat. AG trycker även på att det redan byggs närmast explosionsartat i Årsta och att det är högst oklart hur kollektivtrafik och annan samhällsservice ska kunna skalas upp även utan de planerade 1000 bostäderna.

CO säger att de 1000 bostäderna *inte ska markanvisas innan beslut om reservat är fattat (troligtvis inte innan 2018)* och hänvisar till att det ska byggas 20 000 bostäder innan 2020 varför Årsta också måste bidra.

AG påpekar att det står i projektdirektivets tidsplan att markanvisning ska ske under Q4 2017, samt (återigen) att Årsta redan bidrar med väldigt många bostäder i alla de beslutade och pågående exploateringsprojekten (Årstastråket, Årstafältet och allmän förtätning).

CO vidhåller att markanvisning inte kommer att ske innan reservatsbeslut finns.

MP har efter mötet tillagt att det vid exploateringsnämndens möte samma dag beslutades att tidsplanen ska omarbetas. Mötet pågick samtidigt som samtalet fördes.

AG framhåller att det ur ett demokratiperspektiv är mycket dåligt att markanvisning ska göras innan gränserna för naturreservatet är satta. En markanvisning innebär att ett projekt är mycket svårt att stoppa och den demokratiska processen rörande naturreservatet blir då en chimär. AG trycker även på att det är anmärkningsvärt att Stockholms stad aldrig gör miljöbedömningar enligt miljöbalken i samband med exploateringsprojekt då vi är landets största kommun och rimligtvis borde hantera frågorna bättre och mer insiktsfullt.

KL och CO instämmer i dessa synpunkter och säger sig arbeta för att få till stånd en förändring.

MP har i efterhand tillagt att markanvisningar för detta ärende kommer dock inte göras innan gränserna för naturreservat är fastställda.

Miljöpartiets hållning i stort under mötet

Både KL och CO framhåller att de ”förstår” Nätverkets synpunkter och inställning och att de i stort håller med, men att det finns en politisk verklighet att förhålla sig till.

Både CO och KL framhåller att de har stridit mycket hårt för att nå fram till 2017 års föreslagna gränser samt att det tidigare funnits ett internt och icke publikt förslag som varit betydligt sämre. Mot bakgrund av detta är de nöjda, oavsett att det ska exploateras i skogen. De verkar mena att exploateringen inte är så omfattande och att vissa delar av den icke skyddade arealen skulle kunna fortsätta vara grönytor. AG anser att detta blir ett motsägelsefullt argument då de båda tidigare motiverat brådskan att klubba det senaste förslaget med att det annars kommer att byggas undan för undan på den mark som inte skyddas). AG visar kartor på hur stora delar som faktiskt omfattas av exploateringsprojektet.

KL och CO välkomnar Nätverkets engagemang men menar att MP inte har för avsikt att försöka tvinga fram några ytterligare diskussioner om gränsdragningen. Däremot tycker de att Nätverkets medlemmar ska kontakta även övriga partier inom majoriteten i de aktuella nämnderna (såväl ordinarie som ersättare), och gärna per telefon. De tycker även att det är viktigt att vi fyller i webbenkäten som ett medel för att uttrycka vår mening. De anser också att Nätverket bör peka ut vilka platser i skogen som är särskilt angelägna att rädda.

AG framhöll också under mötets gång att flera miljömål berörs. Alla nämndes inte i detalj, men bl.a. följande mål är relevanta:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Grundvatten av god kvalitet
- Levande skogar
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

KL och CO förefaller vara medvetna om detta men det är inget som påverkar deras inställning i frågan om gränsdragningen och exploateringen.

AG ställer frågan om vi kan vara MP behjälpliga på något sätt för att få till nya gränsdragningar. Varken KL eller CO svarar direkt på det.

Avslutningsvis ställer sig CO positiv till att tillsammans med ett par andra ansvariga politiker gå en liten guddad tur tillsammans med ett fåtal representanter från Nätverket, även om hon påpekar att hon känner till området väl. KL säger att hon eventuellt också kan följa med på den guddade turen.

Sammanfattning av MP:s budskap/svar i frågan om Årstaskogen

MP påstår sig ha full förståelse för våra argument, men tydliggör att man inte kommer att strida för en ändrad gräns. Anledningarna är följande:

1. Det är för stor risk att det förhalas ännu mer och inte blir något naturreservat innan valet och i så fall kanske inte alls. Om det inte blir ett reservat är risken stor för att skogen kommer att exploateras ännu mer än enligt liggande förslag (i värsta fall genomförs Moderaternas förslag på 5000 bostäder).
2. Det behövs så pass mycket bostäder till år 2020 (20 000) resp. 2040 (140 000) att MP tror att delar av Årstaskogen behöver tas i anspråk. Detta oaktat allt som redan byggs/ska byggas i Årsta, och utan att ha utrett andra alternativ.
3. På frågan om vilka utredningar eller analyser om naturvärden eller rekreativa värden som ligger till grund för förslaget om bostäder, samt om det inte endast exploateringsintresse som ligger bakom, svarar MP svävande och dementerar inte.
4. MP menar att de åstadkommit en utökning i öster som stärker spridningssambanden.
5. Skogen ska tillgängliggöras genom ”målpunkter”. KL menar att skogen kan tillgängliggöras genom parkbänkar, gångvägar och trappor. Vid ingångarna till reservatet kan det tex finnas bänkar och offentliga toaletter.
6. MP anser att förslaget ändå är förhållandevis bra och anser sig ”nöjda” eftersom åtminstone 80 % av skogen inkluderas.
7. MP menar samtidigt att det är Socialdemokraterna som är ytterst ansvariga för förslaget till gränsdragning och uppmanar oss att ringa till förtroendevalda från alla partier i den styrande majoriteten.
8. Markanvisning sker inte i år eller innan beslut om reservat är taget. Tidplanen kommer att förskjutas.
9. Det är Alliansen som ansvarar för att ärendet ligger hos Exploateringskontoret.
10. Enkät ska skickas till skolor och förskolor via annat digitalt system.